

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu
oraz z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy
zastępczej w roku 2015.**



Racibórz, maj 2016 r.

POWIAT RACIBORSKI



Miasto Racibórz



Miasto i Gmina



Miasto i Gmina



Gmina Kornowac



Gmina
Krzyżanowice



Gmina Nędza



Gmina



Gmina Rudnik

SPIS TREŚCI

1. Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	4
1.1. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	4
1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób	4
1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	8
1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze	8
1.2. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	9
1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	9
1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	15
1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku	18
1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	25
1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	32
1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych	33
1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne	33
1.3. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o repatriacji	34

1.4.	Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.....	34
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	35
1.4.2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	35
1.4.3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i tech.	36
1.4.4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów...	36
1.4.5.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej	37
1.5.	Realizacja Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd”	38
2.	Działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	41
2.1.	Program „Drugiemu Człowiekowi” w ramach POKL - podsumowanie realizacji projektu ...	41
2.2.	Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – resortowy program wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej na rok 2015.....	42
2.3.	Pozyskiwanie środków z nowej perspektywy finansowej 2014- 2020 w ramach RPO - kontynuacja programu „ Drugiemu Człowiekowi ”.....	42
2.4.	Projekt „Małemu Człowiekowi”.....	43
3.	Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone org. pozarządowym	43
3.1.	Interwencja Kryzysowa	43
3.2.	Dom Samotnej Matki.....	43
3.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	44
4.	Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	44
4.1.	Przekształcenie funkcjonujących placówek opiekuńczo – wychowawczych z mieszkaniem rodzinkowymi w zespoły placówek	44
4.2.	Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	45
4.3.	Tworzenie mieszkań chronionych.....	45
4.4.	Uruchomienie zadania w zakresie kontroli nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi	46

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.). W powiecie raciborskim Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 roku. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez powiaty w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1392 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 ze zm.);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego PCPR w Raciborzu umieszczał osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. W 2015 roku Centrum wydało 76 decyzji dotyczących umieszczenia

w DPS – sie, w tym 56 decyzji kierujących do DPS „Złota Jesień” w Raciborzu oraz 20 decyzji kierujących do DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu.

Koszty pobytu osób przebywających w domach pomocy społecznej są pokrywane dwójako. Na osoby przyjęte do DPS-u przed dniem 1 stycznia 2004 roku powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70 % swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS – ów po dniu 1 stycznia 2004 roku ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70 % swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina, kierująca daną osobą do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach jest różny.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2015 R.
DPS „Złota Jesień” Racibórz, ul. Grzonki 1	dla osób w podeszłym wieku	208	3 108,00 zł
DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 Racibórz	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	170	2 651,00 zł
DPS „Różany Pałac” Krzyżanowice, ul. Kolejowa 4	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	60	2 938,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 r. nieznacznie rośnie z roku na rok. Wysokość dotacji na każdy rok ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej wynosiła 1 831,87 zł w okresie od stycznia do czerwca 2015 roku oraz 1 917,00 zł w okresie od lipca do grudnia 2015 roku. Rzeczywista, przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2015 roku.

NAZWA DOMU	KWOTA DOTACJI
DPS „Złota Jesień” Racibórz, ul. Grzonki 1	744 723,00 zł
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3 Racibórz	1 655 081,00 zł
DPS „Różany Pałac” Krzyżanowice, ul. Kolejowa 4	1 237 081,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Dane dotyczące wykorzystania miejsc w poszczególnych domach pomocy społecznej działających na terenie powiatu przedstawiają tabele nr 3, 4, 5.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, 208 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 I 2015	208	35	173
28 II 2015	207	35	172
31 III 2015	204	35	169
30 IV 2015	207	33	174
31 V 2015	209	33	176
30 VI 2015	208	33	175
31 VII 2015	207	33	174
31 VIII 2015	204	30	174
30 IX 2015	208	30	178
31 X 2015	208	30	178
30 XI 2015	209	29	180
31 XII 2015	208	27	181
ŚREDNIOROCZNIE:	207	32	175

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu, 170 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 I 2015	168	78	90
28 II 2015	170	77	93
31 III 2015	169	75	94
30 IV 2015	169	75	94
31 V 2015	169	74	95
30 VI 2015	171	73	98
31 VII 2015	171	73	98
31 VIII 2015	171	73	98
30 IX 2015	170	72	98
31 X 2015	170	72	98
30 XI 2015	170	72	98
31 XII 2015	171	72	99
ŚREDNIOROCZNIE:	170	74	96

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, 60 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 I 2015	60	55	5
28 II 2015	60	55	5
31 III 2015	60	55	5
30 IV 2015	60	55	5
31 V 2015	60	55	5
30 VI 2015	60	55	5
31 VII 2015	60	55	5
31 VIII 2015	60	55	5
30 IX 2015	60	55	5
31 X 2015	60	55	5
30 XI 2015	60	55	5
31 XII 2015	60	55	5
ŚREDNIOROCZNIE:	60	55	5

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie Powiatu Raciborskiego funkcjonuje jeden środowiskowy dom samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” jako zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone przez Powiat Raciborski. Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu jest ośrodkiem wsparcia typu B świadczącym specjalistyczne usługi dla osób upośledzonych umysłowo obojga płci i dysponuje 35 miejscami pobytu dziennego. Ośrodek jest jednostką o charakterze terapeutycznym i samopomocowym dla osób upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem ŚDS jest aktywizacja psychospołeczna uczestników prowadzona w formie postępowania wspierającego – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS pochodzą z dotacji celowej przekazanej przez Powiat Raciborski ze środków otrzymanych od Wojewody Śląskiego, z darowizn oraz innych źródeł.

Realizując powyższe zadanie w 2015 roku PCPR w Raciborzu wydało 43 decyzji o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu dla 31 osób z Powiatu Raciborskiego, w których określono odpłatność za korzystanie z usług świadczonych przez ŚDS.

1.1.2. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie PCPR w 2015 roku przyznało 42 świadczeń dla 10 osób, które usamodzielniały się po opuszczeniu wyżej wymienionych placówek albo kontynuowały naukę. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 28 962,78 zł.

Tabela nr 6. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki w 2015 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	40	2
KWOTA ŚWIADCZEŃ	0,00 zł	22 987,80 zł	5 974,98 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.2. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której ustawodawca zawarł zadania związane z opieką nad dzieckiem. Do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej – w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza może mieć formę rodzinną lub instytucjonalną. Ponadto obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających zarówno rodziny zastępcze jak i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Głównym zadaniem osób pełniących funkcję rodziny zastępczej jest tymczasowa lub stała opieka i wychowanie dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodzina zastępcza kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Celem działania rodziny zastępczej jest wzmocnienie rodziny naturalnej tak, aby dziecko mogło do niej powrócić wzmocnione i wyposażone w umiejętności, np. tworzenia trwałych związków emocjonalnych. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub jest przedłużone na czas kontynuacji

nauki, jednak nie dłużej niż do 25 roku życia, chyba że dziecko wcześniej powróci do rodziny biologicznej lub zostanie umieszczone w rodzinie adopcyjnej.

Rodzinna piecza zastępcza dzieli się na:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione,
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe,
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne i rodziny specjalistyczne,
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe.

Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka oraz kandydaci przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej. Rodzina zastępcza zawodowa, rodzina zastępcza niezawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka może przyjąć dziecko jako rodzina pomocowa bez względu na liczbę dzieci pozostających pod ich opieką. Piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej, w szczególności w okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu oraz w związku z nieprzewidzianymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Rodzina pomocowa może przejąć opiekę nad dzieckiem na okres nie dłuższy niż 2 miesiące.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje świadczenie miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny:

- 660,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo),
- 1 000,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka,
- 200,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 382 ze zm.).

Ponadto rodzina zastępcza może otrzymać dodatkowe świadczenia, takie jak:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami

przyjmowanego dziecka – jednorazowo,

- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

W okresie sprawozdawczym, obejmującym cały 2015 rok w powiecie raciborskim ogółem funkcjonowały 127 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 284 dzieci, w tym:

- 60 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych dla 82 dzieci,
- 47 niezawodowych rodzin zastępczych dla 76 dzieci,
- 9 zawodowych rodzin zastępczych dla 33 dzieci,
- 1 pogotowie rodzinne dla 11 dzieci,
- 10 rodzinnych domów dziecka dla 82 dzieci.

W okresie sprawozdawczym powstało 8 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 9 dzieci. Jednocześnie 19 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych już funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. Łącznie w 2015 roku zabezpieczono w rodzinnej pieczy zastępczej 28 małoletnich.

W okresie sprawozdawczym w ciągu całego 2015 roku 28 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 10 dzieci z rodzin zastępczych usamodzielniało się,
- 4 dzieci powróciło do rodziców biologicznych,
- 12 dzieci zostało adoptowanych,
- 2 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Ponadto 7 dzieci zostało przeniesionych do innej rodziny zastępczej.

Na realizację powyższego zadania w 2015 roku PCPR w Raciborzu wydatkowało 4 028 755,83 zł.

W okresie sprawozdawczym 16 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów, tj. powiatu cieszyńskiego, powiatu gliwickiego, powiatu wodzisławskiego, miasta Siemianowice Śl., miasta Opole, powiatu głubczyckiego, powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, powiatu stargardzkiego, powiatu rybnickiego, powiatu zgorzeleckiego. Na pokrycie kosztów utrzymania tych dzieci zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiat Raciborski w roku 2015 przekazał środki finansowe w łącznej

kwocie 219 543,55 zł. W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu przebywały również dzieci z innych powiatów tj. powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, powiatu ząbkowickiego, powiatu gliwickiego, powiatu strzeleckiego, powiatu wodzisławskiego, powiatu głubczyckiego, miasta Bytom, miasta Rybnik, miasta Opole, miasta Ruda Śl. i miasta Świętochłowice. Z tego tytułu powiat w minionym roku otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 588 518,38 zł. Podpisywanie porozumień z innymi powiatami na pobyt dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu oraz przekazywanie i rozliczanie środków realizuje Referat Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Raciborzu, współpracując z PCPR w Raciborzu oraz Skarbnikiem Powiatu.

Na koniec 2015 roku w powiecie raciborskim funkcjonowało 109 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 241 dzieci, w tym:

- 51 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych dla 72 dzieci,
- 38 niezawodowych rodzin zastępczych dla 54 dzieci,
- 9 zawodowych rodzin zastępczych dla 33 dzieci,
- 1 pogotowie rodzinne dla 5 dzieci,
- 10 rodzinnych domów dziecka dla 77 dzieci.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych powiatu raciborskiego mieszka na terenie Miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gminy powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2015 r.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	56	85
KUŹNIA RACIBORSKA	17	52
KRZANOWICE	5	9
KRZYŻANOWICE	6	18
NĘDZA	9	19
PIETROWICE WIELKIE	7	15
RUDNIK	3	11
KORNOWAC	5	28
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	1	4
RAZEM:	109	241

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na terenie naszego powiatu w 2015 r. funkcjonowała jedna rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego dla dzieci do 10 roku życia. Do tej formy opieki kierowane są dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli szczególne okoliczności wskazują na taką potrzebę, okres ten może być wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. W pogotowiu ze względu na dobro dzieci nie powinno się umieszczać w jednym czasie więcej niż 3 dzieci.

W minionym roku na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 9 rodzin zastępczych zawodowych oraz 10 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2015 r.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY
spokrewnione	51	46,8%
niezawodowe	38	34,9%
zawodowe	9	8,2%
pogotowia rodzinne	1	0,9%
rodzinne domy dziecka	10	9,2%
RAZEM:	109	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Realizując zapisy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 w 2015 roku utworzone zostały 2 nowe rodziny zastępcze zawodowe oraz 1 rodzinny dom dziecka. Ponadto PCPR prowadzi działania mające na celu przekształcenie jednej z rodzin zastępczych na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną. Rodzina od wielu lat pełni opiekę nad chłopcem, który posiada orzeczenie o niepełnosprawności i wymaga zwiększonego wsparcia i zabezpieczenia specjalnych potrzeb. Aktualnie rodzina została skierowana na szkolenie uzupełniające w celu uzyskania odpowiednich kwalifikacji.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz dzieci, które osiągnęły pełnoletność i pozostają w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia kształcenia.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2015r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	51	21,2%
7 – 13 roku życia	101	41,9%
14 – 18 roku życia	60	24,9%
powyżej 18 roku życia	29	12,0%
RAZEM:	241	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR, w imieniu Starosty Raciborskiego, prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodzinnej i przekazywany jest do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Zdecydowana i systematyczna rozbudowa systemu opieki nad dzieckiem przyniosła efekt w postaci unormowania sytuacji w zakresie realizacji postanowień sądowych dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinach zastępczych. Postanowienia te, w roku 2015 i obecnie są realizowane na bieżąco. Powoduje to, że Powiat Raciborski dobrze przedstawia się na tle innych powiatów pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W Powiecie Raciborskim zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 roku **organizatorem** rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone PCPR w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą dyrektorowi PCPR w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołany został zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół do spraw pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami. Zadania organizatora skupiają się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonuje zarówno oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, jak i rodzica zastępczego czy kandydata oraz zapewnia wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z PCPR, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą,

- w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
 - 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
 - 14) przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - 15) zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
 - 16) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
 - 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
 - 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
 - 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
 - 20) wyznaczanie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej;
 - 21) dokonywanie oceny rodziny zastępczej;
 - 22) informowanie sądu, co najmniej raz na 6 miesięcy, o całokształcie sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wiele wyzwań. Powyższe zadania były w 2015 roku skutecznie

realizowane. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej służył przede wszystkim niesieniem pomocy i wsparcia. Funkcje monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci w rodzinie zastępczej i ich opiekunów oraz jakość pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej można podzielić na zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniotwórczym i sprawozdawczym oraz nadzorującym rodziny zastępcze. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma za zadanie pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promowania tej formy pieczy zastępczej, kwalifikowanie, szkolenie i przygotowywanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielanie poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest również do współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Wzorem lat ubiegłych PCPR w Raciborzu prowadziło kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej [tut](#). Centrum oraz poprzez banery reklamowe promujące rodzicielstwo zastępcze pod hasłem: "Dajmy mu szansę. Zostań rodziną zastępczą". Ponadto w lokalnej rozgłośni radiowej udostępniany był systematycznie raz na kwartał spot reklamowy promujący rodzicielstwo zastępcze. Natomiast w lokalnym biuletynie informacyjnym cyklicznie 1 na 2 tygodnie zamieszczane było ogłoszenie reklamowe. W efekcie kampanii, do PCPR w Raciborzu zgłosili się kandydaci na rodziców zastępczych. Przeszkolonych zostało 11 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W 2015 roku zostało wydanych 9 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończone szkolenie przez kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową. W toku kwalifikacji wydano opinie o spełnianiu warunków i sporządzono oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Realizując zapisy ustawy dotyczące podnoszenia kwalifikacji przez rodziny zastępcze organizator rodzinnej pieczy zastępczej skierował na szkolenie 11 osób. Szkolenie zostało zorganizowane przez PCPR w Raciborzu, natomiast realizowane przez Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA” w Bytomiu. Kandydaci byli przeszkoleni na podstawie Programu Szkoleniowego „Rodzina” licencjonowanego przez Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie, zatwierdzonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej decyzją nr 30/2013/RZ z dnia 19 grudnia 2013 roku, nr DSR-I-5121-47-1-TU/2013 z wykorzystaniem materiałów dodatkowych przygotowanych przez specjalistów i trenerów rodzinnej opieki zastępczej. PCPR zorganizowało także szkolenie uzupełniające dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka przeprowadzone przez Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA” w Bytomiu. W szkoleniu wzięło udział 10 rodzinnych domów dziecka oraz 9 rodzin zastępczych zawodowych, przeszkolono 36 osób.

Organizator przeprowadził badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W powiecie raciborskim badania psychologiczno – pedagogiczne były realizowane poprzez psychologa PCPR w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczno – pedagogiczne oraz analizy dla 13 kandydatów na rodzinę zastępczą.

PCPR w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zapewnił również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Zapewniono pomoc poszczególnym typom rodzin oraz zorganizowano szkolenia mające na celu podniesienie kwalifikacji rodzin biorąc pod uwagę ich potrzeby.

W ramach podnoszenia kwalifikacji, wzmacniania i rozwijania umiejętności PCPR w Raciborzu w 2015 roku zorganizowało cykl szkoleniowy dla rodzin zastępczych z zakresu „Pierwszej pomocy przedmedycznej”. Szkolenie prowadzone było przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach, Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Raciborzu.

Ponadto wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych w roku 2015 kontynuowana była pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych. PCPR w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów

w rodzinie. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierają się wzajemnie między innymi poprzez uczestnictwo w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych „Przyjazny Dom”. PCPR w Raciborzu w 2015 roku zorganizowało grupę wsparcia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, na którą uczęszczało 15 osób.

Organizator zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka także pomoc wolontariuszy poprzez współpracę ze Stowarzyszeniem „Przyjazny Dom”. W 2015 roku 10 rodzinnych domów dziecka oraz 2 rodziny zastępcze zawodowe skorzystały z pomocy wolontariuszy. Wsparcie wolontaryjne opierało się głównie na pomocy w nauce oraz zorganizowaniu wolnego czasu poprzez gry i zabawy.

Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym w szczególności ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

W roku 2015 roku w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku współpracował z wieloma instytucjami, takimi jak:

- *Ośrodki Pomocy Społecznej – Asystent Rodziny* – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny),
- *Kuratorzy* – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej,
- *Sąd Rejonowy w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich* – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, które mają być umieszczone w pieczy zastępczej, przesłaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy,
- *Służba Zdrowia* – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- *Policja* – współpraca i wsparcie przy zabezpieczeniu dzieci z rodzin biologicznych

i umieszczaniu ich w rodzinach zastępczych,

- *Ośrodek Adopcyjny* – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych. W 2015 roku zostało zgłoszonych 15 dzieci do ośrodków adopcyjnych z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- *Szkolnictwo* – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Pozyskiwanie opinii o dzieciach, bieżąca współpraca z pedagogami.
- *Poradnię psychologiczno – pedagogiczną* – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.

W zakresie prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci, rodziny miały możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego. PCPR w Raciborzu zatrudnia 4 psychologów, którzy mają stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielają wsparcia. Psycholodzy tut. Centrum udzielili 472 porad, z których skorzystało 66 rodzin zastępczych.

W 2015 roku PCPR realizowało zadanie organizatora w zakresie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. To zadanie zostało zrealizowane w wąskim zakresie, bazując na współpracy z posiadaną obsługą prawną. Rodziny zastępcze zgłaszały swoje problemy, które następnie były omawiane i konsultowane z prawnikiem. Docelowo zamierzamy podjąć działania, które umożliwią rodzinom bezpośredni kontakt z prawnikiem.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest **dokonywanie oceny sytuacji dziecka** umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Zasady oceny okresowej dziecka reguluje art. 128-131 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od stycznia do grudnia 2015 roku łącznie odbyło się 505 posiedzeń Zespołów oceniających zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka, podczas których sporządzono 505 protokołów.

Od dnia 19 września 2014 roku oceny sytuacji dziecka dokonuje się, zgodnie z nowym zapisem art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na posiedzeniu z udziałem:

- 1) rodziny zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagogiem;
- 3) psychologiem;

- 4) właściwym asystentem rodziny;
- 5) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Z posiedzenia zespołu sporządza się protokół podpisywany przez wszystkich członków uczestniczących w spotkaniu. Po każdej rozpatrzonej na posiedzeniu zespołu ocenie sytuacji dziecka sporządzana jest opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która przekazywana jest do Sądu.

Zadaniem organizatora jest także **prowadzenie poradnictwa i terapii** dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W 2015 roku PCPR w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym wsparcie koordynatora oraz psychologa tut. Centrum.

Do zadań organizatora należy również **przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych** oraz analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W powiecie raciborskim badania psychologiczno – pedagogiczne są realizowane poprzez psychologa PCPR w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczno-pedagogiczne oraz wydał opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dla 86 osób pełniących pieczę zastępczą w powiecie.

Wsparcia rodzinom zastępczym udzielali także **koordynatorzy** rodzinnej pieczy zastępczej, którzy są w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi i dziećmi tam umieszczonymi. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych rodziny informowano, gdzie mogą dodatkowo uzyskać pomoc m.in. w poradni profilaktyki i terapii uzależnień, poradni psychologiczno – pedagogicznej lub lekarzy specjalistów.

Mając na uwadze ustawową obligację do systematycznego podnoszenia kwalifikacji koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w konferencji „FAS w perspektywie psychosomatycznej” w Łędzinach w ramach obchodów Światowego Dnia FAS w Polsce, a także w konferencji pn: „Dzieci wychowują się w rodzinach” w Kędzierzynie – Koźlu. Brali oni również udział w szkoleniu „Jak radzić sobie z zachowaniami agresywnymi u klientów?” oraz „Praca z rodziną zastępczą – współpraca koordynatora”, jak również w szkoleniu „Ochrona danych osobowych”. Ponadto pracownicy socjalni realizujący zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku uczestniczyli w konferencji pn. „Dzieci wychowują się w rodzinach” organizowanej przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” oraz uczestniczyli w konferencji „FAS w perspektywie psychosomatycznej” w Łędzinach w ramach obchodów Światowego Dnia FAS w Polsce, a także wzięli udział w szkoleniach w zakresie: „Ochrona danych osobowych” oraz „Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci odbieranych z rodziny”. Ponadto uczestniczyli w warsztatach pn. „Monitorowanie losów dziecka – standard postępowania pracowników socjalnych, narzędzie służące w ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie”.

Organizator ma obowiązek zgłosić dziecko do ośrodka adopcyjnego działającego na terenie województwa, w którym dziecko przebywa. W 2015 roku zostało zgłoszonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 15 dzieci do ośrodków adopcyjnych z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, z czego 12 dzieci zostało przysposobionych przez rodziców adopcyjnych. PCPR w Raciborzu współpracowało z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Wodzisławiu Śląskim, Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Rybniku oraz z Ośrodkiem Adopcyjnym – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Katowicach, a także z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Bielsku – Białej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie może sprawować opieki nad dzieckiem. W 2015 roku 2 rodziny zastępcze zawodowe oraz 3 rodziny prowadzące rodzinny dom dziecka skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogła sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W 6 rodzinach pomocowych umieszczono 20 małoletnich.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczył koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej który, na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, obejmuje ich swoją opieką. W 2015 roku w PCPR w Raciborzu było zatrudnionych 8 koordynatorów, którzy mieli pod opieką 127 rodziny zastępczych, w których przebywało 284 małoletnich. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 39 planów pomocy dziecku. Plany zawierały długo i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferach edukacyjnych, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej oraz kontaktów z rodzicami biologicznymi oraz monitorowania procedur adopcyjnych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał **ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka** pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Powyższą ocenę organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologiem, który przeprowadził testy psychologiczne badające motywację rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku dokonał 109 ocen sytuacji rodzin zastępczych.

PCPR w Raciborzu współpracował z wymiarem sprawiedliwości oraz informował, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W 2015 roku do Sądu zostały przekazane 233 informacje o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

PCPR w Raciborzu realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze pozytywnie przyjmują proponowane im formy wsparcia jakimi są: wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych czy szkolenia uzupełniające ich kwalifikacje oraz podnoszące kompetencje opiekuńczo – wychowawcze. Zwiększająca się oferta proponowanych form wspierania rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji pozytywnie wpływa na współpracę rodzin z PCPR.

Zapisy ustawy są ciągle konfrontowane z realnymi problemami małoletnich umieszczanych w rodzinach zastępczych oraz z trudnościami rodzin zastępczych wynikających z pełnionej funkcji. W dalszym ciągu wypracowywane są nowe formy współpracy różnych instytucji w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy oraz ochrony dobra dziecka.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze realizują zadania wynikające z przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej* zapewniają, dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajając ich niezbędne potrzeby. Ponadto stwarzają wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Placówki współdziałają w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami. Placówki podejmują działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nabywają umiejętności organizacji czasu wolnego i mają możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Jednostki umożliwiają wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Organizują także dla wszystkich swoich wychowanków zarówno wypoczynek letni jak i zimowy. Wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych mają zagwarantowaną specjalistyczną opiekę medyczną (opieka pediatryczna, okulistyczna, stomatologiczna, ortopedyczna, neurologiczna, psychiatryczna). Placówki ściśle współpracują z PCPR w Raciborzu w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka i tworzenia indywidualnego planu pracy z dzieckiem. Spotkania zespołów odbywają się regularnie, nie rzadziej niż co pół roku, i uczestniczą w nich wyznaczeni przedstawiciele Centrum.

W 2015 roku na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze, które prowadzone są na podstawie umów zawartych z powiatem:

- 1) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. Matki Laury Meozzi w Pogrzebieniu, przy ul. Klasztornej 8,
- 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej, przy ul. Mickiewicza 7,

3) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy, przy ul. Leśnej 1.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. Matki Laury Meozzi została utworzona w dniu 1 września 2005 roku i posiada charakter socjalizacyjno – interwencyjny. Prowadzona jest przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) z główną siedzibą przy ulicy Klasztornej 8 w Pogrzebieniu oraz dodatkowo w mieszkaniu socjalizacyjnym w Raciborzu przy ulicy Piotrowskiej 8. W głównej siedzibie placówki w Pogrzebieniu można umieścić do 23 wychowanków, natomiast w mieszkaniu może przebywać do 10 wychowanków.

Druga z jednostek Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej, rozpoczęła swoją działalność w dniu 1 września 2009 roku i również posiada charakter socjalizacyjno – interwencyjny. Prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z główną siedzibą przy ulicy Mickiewicza 7 w Kuźni Raciborskiej oraz dodatkowo w mieszkaniu przy ulicy Długiej 34/1 w Raciborzu. W głównej siedzibie placówki w Kuźni Raciborskiej może przebywać do 30 wychowanków, a w mieszkaniu w Raciborzu można umieścić do 10 wychowanków.

Trzecia z jednostek Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nędzy funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2013 roku i posiada charakter socjalizacyjno – interwencyjny. Prowadzona jest również przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom”. W siedzibie placówki przy ulicy Leśnej 1 w Nędzy, może przebywać do 14 wychowanków.

Małoletni umieszczani są w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na podstawie postanowień sądów rodzinnych ze spraw opiekuńczych w związku z patologią i niewydolnością wychowawczą środowiska rodzinnego i objęcia całkowitą opieką do momentu usamodzielnienia lub zmiany postanowienia sądu.

Tabela nr 10. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania stan na 31.12.2015r.

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
do 3 miesięcy	7	7,9%
powyżej 3 do 6 miesięcy	7	7,9%
powyżej 6 do 12 miesięcy	5	5,7%
powyżej 1 roku do 2 lat	17	19,3%
powyżej 2 lat do 3 lat	20	22,8%
powyżej 3 lat	32	36,4%
RAZEM:	88	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu opieką objęła 39 dzieci, z czego zostało przyjętych 18 wychowanków z powiatu raciborskiego, w tym 9 dziewcząt i 9 chłopców. Natomiast 20 wychowanków opuściło placówkę, z czego:

- 11 dzieci powróciło do rodziny biologicznej,
- 6 dzieci zostało przeniesionych do rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3 wychowanków usamodzielniało się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku przebywało 33 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- poniżej roku – 0,
- od 1 roku do 3 lat – 3,
- od 4 lat do 6 lat – 2,
- od 7 lat do 13 lat – 10,
- od 14 lat do 17 lat – 16,
- od 18 lat do 24 lat – 2.

Średnioroczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2015 roku wyniósł 2 726,00 zł, natomiast miesięczny koszt utrzymania dziecka wyniósł:

- w miesiącach I – III 2015 roku – 2 702,00 zł,
- w miesiącach IV – XII 2015 roku – 2 734,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2015	Styczeń	34
	Luty	34
	Marzec	36
	Kwiecień	33
	Maj	32
	Czerwiec	35
	Lipiec	33
	Sierpień	34
	Wrzesień	34
	Październik	30
	Listopad	34
	Grudzień	33
	ŚREDNIOROCZNIE:	34

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę 54 dzieciom. Do placówki przyjęto 11 małoletnich (3 osoby z innych powiatów i 8 osób z powiatu raciborskiego) w tym 5 dziewcząt i 6 chłopców. Placówkę opuściło 12 wychowanków, z czego:

- 1 dziecko zostało skierowane do placówki opiekuńczo – wychowawczej znajdującej się w jego miejscu zamieszkania,
- 1 dziecko zostało przeniesione do rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym,
- 9 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2015 roku przebywało 42 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- poniżej roku – 0,
- od 1 roku do 3 lat – 2,
- od 4 lat do 6 lat – 2,
- od 7 lat do 13 lat – 10,
- od 14 lat do 17 lat – 21,
- od 18 lat do 24 lat – 7.

Średnioroczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Kuźni Raciborskiej w 2015 roku wynosił 3 039,00 zł, natomiast miesięczny koszt utrzymania dziecka wyniósł:

- w miesiącach I – III 2015 roku – 3 012,00 zł,
- w miesiącach IV – XII 2015 roku – 3 048,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2015	Styczeń	43
	Luty	42
	Marzec	42
	Kwiecień	45
	Maj	45
	Czerwiec	44
	Lipiec	45
	Sierpień	44
	Wrzesień	41
	Październik	42
	Listopad	42
	Grudzień	42
	ŚREDNIOROCZNIE:	43

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła 19 dzieci. Do placówki przyjęto 5 małoletnich (4 osoby z innych powiatów i 1 osoba z powiatu raciborskiego) w tym 3 dziewczęta i 2 chłopców.

Placówkę opuściło 6 wychowanków, z czego:

- 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej,
- 1 dziecko zostało przeniesione do placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu raciborskiego, gdzie znajduje się jego starsze rodzeństwo,
- 2 wychowanków usamodzielniało się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku przebywało 13 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- poniżej roku – 0,
- od 1 roku do 3 lat – 0,
- od 4 lat do 6 lat – 0,
- od 7 lat do 13 lat – 5,
- od 14 lat do 17 lat – 7,
- od 18 lat do 24 lat – 1.

Średnioroczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Nędzy w 2015 roku wynosił 3 039,00 zł, miesięczny koszt utrzymania dziecka wyniósł :

- w miesiącach I – III 2015 roku – 3 012,00 zł,
- w miesiącach IV – XII 2015 roku – 3 048,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2015	Styczeń	14
	Luty	14
	Marzec	13
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	14
	Wrzesień	14
	Październik	13
	Listopad	13
	Grudzień	13
	ŚREDNIOROCZNIE:	14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 88 wychowanków, w tym 40 dziewcząt i 48 chłopców, z których:

- w placówce w Pogrzebieniu przebywało 33 podopiecznych, w tym 11 dziewcząt i 22 chłopców,
- w placówce w Kuźni Raciborskiej przebywało 42 podopiecznych, w tym 22 dziewcząt

i 20 chłopców,

- w placówce w Nędzy przebywało 13 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt i 6 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu przebywało 35 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym:

- 26 osób przebywało w placówce w Kuźni Raciborskiej,
- 1 osoba przebywała w placówce w Pogrzebieniu,
- 8 osób przebywało w placówce w Nędzy.

Tabela nr 14. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2015r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	9	10,2%
7 – 13 roku życia	25	28,4%
14 – 17 roku życia	44	50,0%
powyżej 18 roku życia	10	11,4%
RAZEM:	88	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2015 roku PCPR w Raciborzu wydało 35 skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych, z czego zrealizowanych zostało 33 skierowań. Do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej wydano 11 skierowań, do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu wydano 20 skierowań, a do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy wydano 4 skierowania. W okresie sprawozdawczym dzieci pochodzące z terenu powiatu raciborskiego nie były umieszczane w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących poza terenem powiatu.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na 31.12.2015 roku oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	ŚREDNIOROCZNY KOSZT UTRZYMANIA
WPOW w Pogrzebieniu	33	2726,00 zł
POW Kuźnia Raciborska	42	3039,00 zł
WPOW w Nędzy	13	3039,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Referat Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Raciborzu we współpracy z PCPR w Raciborzu i Skarbnikiem Powiatu zajmuje się przygotowywaniem porozumień

dotyczących umieszczania dzieci pochodzących z obcych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wszystkie trzy placówki opiekuńczo – wychowawcze miały pełen stan wychowanków. Liczba dzieci umieszczanych w placówkach pozostała na tym samym poziomie co w latach poprzednich.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna. W przypadku rodziców, co do których w trakcie postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu rodzica biologicznego), odstępuje się od wydania decyzji administracyjnej.

W 2015 roku sporządzono 93 badania dotyczące rodziców dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i 35 badania dotyczące rodziców dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dyrektor PCPR w Raciborzu decyzją administracyjną ustala, odstępuje od ustalania opłaty bądź zwalnia rodziców z ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych, biorąc pod uwagę zasady określone Uchwałą Rady Powiatu Raciborskiego w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dzieci oraz osób pełnoletnich w pieczy zastępczej.

PCPR w Raciborzu w 2015 roku prowadziło postępowania administracyjne względem 292 rodziców biologicznych celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 191 decyzji administracyjnych w zakresie odpłatności za pobyt

dziecka w pieczy zastępczej. W drodze decyzji w 189 przypadkach odstąpiono od ustalenia opłaty. W 2 przypadkach ustalono częściowo opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Ponadto, w związku ze zmianami w obowiązujących aktach prawnych i wejściem w życie Uchwały Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 13 stycznia 2015 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dzieci oraz osób pełnoletnich w pieczy zastępczej, wydano 74 decyzje zmieniające.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W 2015 roku zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej złożono w Sądzie Rejonowym w Raciborzu 30 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym. W większości przypadków sąd ustalił alimenty na rzecz małoletnich. Ponadto złożono 23 wnioski dotyczące egzekucji nieuiszczanych przez zobowiązanych rodziców alimentów.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie w 2015 roku PCPR w Raciborzu przyznał 347 świadczeń dla 52 osób, które usamodzielniały się po opuszczeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych lub rodzin zastępczych albo kontynuowały naukę. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 209 508,59 zł.

Tabela nr 13. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2015 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	2	75	5
KWOTA ŚWIADCZEŃ	9 900,00 zł	43 134,45 zł	7 500,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 14. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2015 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	3	260	2
KWOTA ŚWIADCZEŃ	9 900,00 zł	136 074,14 zł	3 000,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, której celem było między innymi opracowanie programu usamodzielnienia, szczegółowa kontrola wydatkowania udzielanej pomocy, kontrola postępów w nauce oraz pomoc w uzyskaniu mieszkania.

1.3. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o repatriacji.

W 2015 roku PCPR w Raciborzu nie realizowało wniosków na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

1.4. Zadania PCPR realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

PCPR w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowując następujące zadania:

- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- tworzenie i prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej.

Na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych PCPR otrzymało środki finansowe w łącznej wysokości 1 691 686,00 zł, pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z uchwałą nr XI/106/2015 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 29 września 2015 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji osób

niepełnosprawnych oraz wielkości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację tych zadań w roku 2015.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2015 roku PCPR otrzymało na ten cel środki PFRON w wysokości 149 059,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 354 osób, w tym 249 osób niepełnosprawnych oraz 105 opiekunów tych osób. Z dofinansowania skorzystało 142 osób, w tym 108 osób niepełnosprawnych i 34 opiekunów, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania lub otrzymały decyzje negatywne. Łącznie na ten cel wydano kwotę 141 939,00 zł.

Tabela nr 14. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2015 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (w zł)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	76	24	99 728,00 zł
RUDNIK	2	0	1 972,00 zł
NĘDZA	5	2	7 060,00 zł
KRZANOWICE	1	1	1 972,00 zł
KUŹNIA RACIBORSKA	12	2	14 050,00 zł
PIETROWICE WIELKIE	2	1	3 037,00 zł
KRZYŻANOWICE	5	2	7 178,00 zł
KORNOWAC	5	2	6 942,00 zł
RAZEM	108	34	141 939,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Na ten cel PCPR w Raciborzu w 2015 roku otrzymało środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 1 236,00 zł. Zrealizowano 1 wniosek, wypłacając dotację w łącznej kwocie 1 236,00 zł.

Z dofinansowania skorzystała następująca organizacja działająca na rzecz osób niepełnosprawnych: Stowarzyszenie na rzecz Integracji „Podaj Rękę” – Własnoręczne tworzenie biżuterii – warsztaty.

1.4.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na realizację wspomnianego zadania w 2015 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 84 675,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 50 osób na łączną kwotę 290 849,31 zł. Dofinansowano 26 wniosków, w sumie wydając kwotę 84 674,31 zł, w tym 5 wniosków dotyczyło likwidacji barier architektonicznych, 8 wniosków dotyczyło likwidacji barier w komunikowaniu się, a 13 wniosków było związanych z likwidacją barier technicznych. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych w roku 2015.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	3	44 440,00 zł	6	4 751,99 zł	3	5 855,20 zł
RUDNIK	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
NĘDZA	1	4 057,52 zł	0	0,00 zł	1	1 780,80 zł
KRZANOWICE	1	5 000,00 zł	0	0,00 zł	3	5 752,00 zł
KUŹNIA RACIBORSKA	0	0,00 zł	1	800,00 zł	1	3 118,40 zł
PIETROWICE WIELKIE	0	0,00 zł	1	800,00 zł	2	2 158,40 zł
KRZYŻANOWICE	0	0,00 zł	0	0,00 zł	3	6 160,00 zł
KORNOWAC	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
RAZEM	5	53 497,52 zł	8	6 351,99 zł	13	24 824,80 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2015 roku PCPR otrzymało na ten cel środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 395 230,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 929 osoby na łączną kwotę 681 659,37 zł. Zrealizowano 680 wniosków na kwotę 395 194,22 zł. Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 16, 17 i 18.

Tabela nr 16. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2015 r.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI	2	3 200,00 zł	0	0,00 zł
PRZEDMIOT PIONIZUJĄCY	0	0,00 zł	1	2 000,00 zł
BALKONIK/PODPÓRKI CZTEROKOŁOWE	3	314,00 zł	0	0,00 zł
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	7	1 865,00 zł	1	310,00 zł
KULE I ŁASKI INWALIDZKIE	2	44,50 zł	0	0,00 zł
PROTEZA KOŃCZYN GÓRNYCH/DOLNYCH	16	47 240,00 zł	0	0,00 zł
POŃCZOCHY KIKUTOWE	5	677,00 zł	0	0,00 zł
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	2	455,00 zł	1	1 000,00 zł
NAPRAWA WÓZKA INWALIDZKIEGO	1	80,00 zł	0	0,00 zł
WYMIANA LEJA W PROTEZIE KOŃCZYN DOLNEJ	1	1 500,00 zł	0	0,00 zł
RAZEM	39	55 375,50 zł	3	3 310,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 17. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2015 r.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WKŁADKI DOUSZNE	81	5 210,00 zł	8	660,80 zł
APARATY SŁUCHOWE	117	203 489,00 zł	11	39 700,00 zł
PIELUCHOMAJTKI	426	55 986,81 zł	28	2 952,30 zł
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE	17	1 694,40 zł	9	1 289,20 zł
MATERACE PRZECIWODLEŻYNOWE	6	1 070,00 zł	0	0,00 zł
PODUSZKI PRZECIWODLEŻYNOWE	1	650,00 zł	0	0,00 zł
WORKI DO ZBIORU MOCZU	5	598,22 zł	0	0,00 zł
SZKŁA OKULAROWE	3	235,00 zł	0	0,00 zł
SOCZEWKI KONTAKTOWE TWARDE	1	1 000,00 zł	0	0,00 zł
PROTEZA PIERSI	1	185,00 zł	0	0,00 zł
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	1	7 950,00 zł	1	7 950,00 zł
KRTAŃ ELEKTRONICZNA	2	3 000,00 zł	0	0,00 zł
PROTEZA OKA	1	500,00 zł	0	0,00 zł
RAZEM	662	281 568,43 zł	57	52 552,30 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 18. Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego w 2015 r.

SPRZĘT REHABILITACYJNY	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
ROWER REHABILITACYJNY	4	1 517,99 zł	0	0,00 zł
ORBITREK	0	0,00 zł	1	870,00 zł
RAZEM	4	1 517,99 zł	1	870,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2015 roku w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonowało 14 pracowników dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy całego powiatu raciborskiego. Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2015 Powiat

Raciborski ze środków PFRON przeznaczył kwotę 1.061.486 zł, 115.080 zł ze środków własnych powiatu, 20.000 zł środków pochodzących ze sprzedaży wyrobów WTZ i dotacji miasta Racibórz oraz 9.500 zł od osób prawnych i fizycznych.

Tabela 19. Liczba osób, które korzystały z WTZ w Raciborzu w 2015r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	41
RUDNIK	3
NĘDZA	6
KRZANOWICE	2
KUŹNIA RACIBORSKA	6
PIETROWICE WIELKIE	1
KRZYŻANOWICE	8
KORNOWAC	3
RAZEM	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2015 roku PCPR w Raciborzu realizowało pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji. Program przewidywał następujące obszary wsparcia (spośród których tylko część zadań została uruchomiona do realizacji):

- 1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:
 - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym,
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał na realizację w 2015 roku programu „Aktywny samorząd” środki finansowe w łącznej wysokości 89 853,61 zł.

Tabela nr 20. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2015r. oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

L.p.	Środki finansowe PFRON przekazane na realizację programu w 2015 roku					Realizacja programu				
						Liczba wniosków ogółem (narastająco)		Kwoty dofinansowania łącznie narastająco (w zł)		
	MODUŁ PROGRAMU	Obszar programu/ nr Zadania w ramach Obszaru	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Łączny limit środków PFRON (w zł)		złożonych w danym roku	zrealizowanych (wyplata środków PFRON)	we wnioskach złożonych (kwota wnioskowana)	we wnioskach zrealizowanych (wysokość środków wypłaconych)	
				bieżące	inwestycyjne				kwota wypłat (pomniejszona o zwroty niewykorzystanego dofinansowania)	procent limitu ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	I	A-1	inwestycyjne	10 506,05	12 567,00	0	0	0,00	0,00	x
2		A-2	bieżące			0	0	0,00	0,00	
3		B-1	inwestycyjne			0	0	0,00	0,00	
4		B-2	bieżące			0	0	0,00	0,00	
5		C-1	inwestycyjne			0	0	0,00	0,00	
6		C-2	inwestycyjne			8	7	16 267,00	12 566,41	
7		C-3	inwestycyjne			2	0	26 265,51	0,00	
8		C-4	inwestycyjne			0	0	0,00	0,00	
9		D	bieżące			7	7	14 943,00	7 369,65	
10	II	x	bieżące	61 620,84	x	34	33	102 462,38	61 564,75	x
11	Razem Moduł I i II			72 126,89	12 567,00	51	47	159 937,89	81 500,81	96,23%
12	Obsługa programu	(do 5% środków przekazanych)		4 234,70		x	x	x	x	x
13	Promocja programu	(do 1% środków przekazanych)		616,68		x	x	x	x	x
14	Ewaluacja programu	(do 0,5% środków przekazanych)		308,34		x	x	x	x	x
15	Łącznie koszty realizacji programu			5 159,72		x	x	x	x	x

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 47 wniosków niepełnosprawnych mieszkańców powiatu raciborskiego.

Tabela nr 21. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2015r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH									
	MODUŁ I									MODUŁ II
	OBSZAR A		OBSZAR B		OBSZAR C				OBSZAR D	
	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4		
RACIBÓRZ	0	0	0	0	0	3	0	0	7	21
RUDNIK	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
NĘDZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KRZANOWICE	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
KUŹNIA RACIBORSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
PIETROWICE WIELKIE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KRZYŻANOWICE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
KORNOWAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
RAZEM: 47, w tym:	0	0	0	0	0	7	0	0	7	33

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2. Działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych

2.1. Program „Drugiemu Człowiekowi” w ramach POKL – podsumowanie realizacji projektu.

W czerwcu 2015 roku PCPR zakończyło realizację projektu „Drugiemu Człowiekowi”. Projekt był realizowany w latach 2008 – 2015 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wartość projektu wyniosła 2 689 428,73 zł. W całym okresie realizacji projektu wzięło udział 379 osób niepełnosprawnych oraz usamodzielnianych po opuszczeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych. W ramach projektu uczestnicy skorzystali ze szkoleń zawodowych, umożliwiających zdobycie, utrwalenie lub aktualizację kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Wzięli udział w szkoleniach:

- kurs prawa jazdy kat. B,
- prawo jazdy kat. C,
- obsługa wózków jezdniowych z wymianą butli gazowej,
- opiekun osób starszych i dzieci,
- kucharz z elementami carvingu,
- kurs komputerowy,
- kurs obsługi kasy fiskalnej,
- kurs spawacza.

Uczestnicy mieli możliwość skorzystania z indywidualnych zajęć z psychologiem, w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych, życiowych i wzmocnienia własnej osobowości oraz z doradcą zawodowym, gdzie nabyli umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz aktywnego poszukiwania zatrudnienia. Natomiast osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie otrzymali ze środków projektu dopłatę do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny.

Dla wielu osób uczestnictwo w projekcie stało się pierwszym krokiem na drodze do poprawy swojej dotychczasowej sytuacji życiowej i wpłynęło na zwiększenie reintegracji zawodowej i społecznej.

2.2. Program „Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej” – resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015.

W ramach projektu PCPR otrzymało dofinansowanie wynagrodzenia 8 koordynatorów zatrudnionych w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku. Łączny koszt realizacji projektu wyniósł 177 183,90 zł, z tego dotacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej dla powiatu wyniosła 88 592,00 zł.

2.3. Pozyskiwanie środków z nowej perspektywy finansowej 2014- 2020 w ramach RPO - kontynuacja Programu „Drugiemu Człowiekowi”.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 został wyznaczony cel tematyczny Włączenie Społeczne, dedykowany jednostkom pomocy społecznej. Korzystając z możliwości pozyskania środków finansowych w nowej perspektywie finansowej PCPR wystąpiło z wnioskiem o dofinansowanie projektu, który będzie realizowany w partnerstwie z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu raciborskiego. Działania projektu zostały skierowane w przeważającej części do osób przebywających w pieczy zastępczej i ukierunkowane na kompleksowe działania, prowadzące do zwiększenia zdolności do zatrudnienia i skuteczniejszej integracji społeczno – zawodowej młodych mieszkańców powiatu raciborskiego przebywających w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych. PCPR w partnerstwie z Ośrodkami Pomocy Społecznej pozyskał na ten cel dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 3 046 304,80 zł.

2.4. Projekt „Małemu Człowiekowi”.

Ponadto PCPR wystąpiło również do Urzędu Marszałkowskiego z wnioskiem o dofinansowanie projektu pt. „Małemu Człowiekowi”, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy oraz kompetencji funkcjonujących rodzin zastępczych z terenu powiatu raciborskiego. W ramach konkursu zaaplikowaliśmy o środki w wysokości 176 230 zł.

3. Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone organizacjom pozarządowym.

3.1. Interwencja Kryzysowa.

W 2015 roku Stowarzyszenie PERSONA na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie powiatu raciborskiego całodobowy ośrodek interwencji kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania stowarzyszenie zorganizowało:

- dyżury interwencyjne psychologa,
- całodobowe dyżury telefoniczne psychologa,
- udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych,
- możliwość schronienia do 3 miesięcy,
- krótkotrwałą psychoterapię kryzysową,
- działalność grup wsparcia,
- mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2015 roku wyniósł 53 480,00 zł.

3.2. Dom Samotnej Matki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TĘCZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie powiatu raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie,
- organizowano terapię zajęciową dla kobiet,

- prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet,
- zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5.

Koszt realizacji zadania w 2015 roku wyniósł 53 480,00 zł.

3.3. Program dla Sprawców Przemocy w Rodzinie.

Stowarzyszenie PERSONA na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło również w 2015 roku dla powiatu raciborskiego programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie. Odbły się dwa programy, każdy dla 28 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 25 380,00 zł i został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa.

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

4.1. Przekształcenie funkcjonujących placówek opiekuńczo – wychowawczych z mieszkaniem rodzinkowymi w zespoły placówek.

Przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymuszają stopniowe dostosowywanie warunków funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych. Do roku 2020 w placówkach nie mogą przebywać dzieci młodsze niż 7 latnie, natomiast liczba dzieci w placówce nie może przekraczać 30. Po tym terminie w placówkach nie będzie mogło przebywać więcej niż 14 dzieci, a ich wiek nie będzie mógł być niższy niż 10 lat. Dlatego konieczne jest podjęcie działań zmierzających do tworzenia tzw. zespołów placówek, w których w poszczególnych placówkach przebywać będzie nie więcej niż 14 dzieci. Takie zespoły posiadałyby wspólną obsługę ekonomiczno – administracyjną i organizacyjną. Za takim rozwiązaniem i jego potrzebą przemawia również to, że w obecnym stanie prawnym nie możemy już tworzyć kolejnych mieszkań rodzinkowych.

4.2. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych.

Jednym z zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. Do tej pory PCPR realizowało to zadanie w bardzo wąskim zakresie, bazując na współpracy z posiadaną obsługą prawną. W przypadku problemów prawnych pojawiających się w rodzinach zastępczych konsultowano je i udzielano wsparcia. Jednakże na dzień dzisiejszy stwierdzamy, iż taki zakres realizacji tego zadania jest zdecydowanie niewystarczający. Rodziny zastępcze pytają o możliwość osobistej konsultacji z prawnikiem, problemów jest też coraz więcej oraz dotyczą różnych aspektów prawnych. Dlatego zgłaszana jest potrzeba podjęcia współpracy z kancelarią prawną, która wspierałaby Powiatowe Centrum w realizacji tego zadania.

4.3. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze istnieje potrzeba utworzenia mieszkań chronionych, które byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek, nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych sygnalizują również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu. Dlatego widzimy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z terenu powiatu raciborskiego. Szacujemy potrzebę zapewnienia mieszkania chronionego dla 6 osób w skali roku.

4.4. Uruchomienie – zadania w zakresie kontroli nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

PCPR realizując zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.), dostrzega potrzebę realizacji zadania zgodnie z art. 38b w zakresie kontroli nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

Optymalnym rozwiązaniem będzie przyjęcie zadania przez Referat Spraw Społecznych w celu rozdzielenia funkcji wsparcia i udzielania pomocy od funkcji kontroli.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu

Henryk Hildebrand